

GENERAL: Caracterització respecte a altres termes

Definició

La definició d'un terme és una representació essencial del seu concepte, que permet a l'usuari saber què significa i també utilitzar-lo adequadament. Per aconseguir-ho, la definició caracteritza el definit respecte als altres termes de l'àmbit, s'hi refereix amb precisió, té una redacció inequívoca i ordena la informació.

Aquí abordarem com es caracteritza adequadament el definit amb relació als termes similars.¹

A. Caracterització respecte als altres termes (vegeu el quadre explicatiu a sota)

Una definició fa una caracterització adequada del definit quan compleix les condicions següents:

- (1) Es compon d'un descriptor i de tots els *trets opositius* (o *trets diferencials*), els *trets més característics* i, si es considera convenient, alguns *trets habituals*.
- (2) Reflecteix les *relacions existents* amb els altres termes de l'àmbit.
- (3) Evita la *circularitat* amb els termes inclosos en la definició.
- (4) Evita la *redundància* amb els termes inclosos en la definició.

Quadre explicatiu:

Característiques	Exemples
<p>(1) Es compon d'un descriptor i de diversos trets:</p> <ul style="list-style-type: none"> . El descriptor fa una caracterització bàsica del definit. . Els trets opositius indiquin quines diferències té un terme enfront dels termes propers. . Els trets més característics no tenen sempre valor diferencial, però ajuden a completar la imatge del definit. . Els trets habituals estan presents en molts referents del definit però no en tots (s'encapçalen amb <i>sovint</i>, <i>generalment</i>, etc.). 	<p>bròcoli <i>n m</i></p> <p>Hortalissa [DESCRIPTOR]</p> <p>de la família de les crucíferes [...] que presenta brots florals amb entitat pròpia [TRETOS OPOSITIUS]</p> <p><i>generalment</i> de color verd fosc [TRETOS HABITUALS]</p> <p>la qual es menja quan les flors són poncelles [TRETOS MÉS CARACTERÍSTICS]</p>
<p>(2) Reflecteix la relació amb altres termes:</p> <ul style="list-style-type: none"> . El descriptor indica de quin terme el definit és un <i>tipus</i>, una <i>part</i> o una <i>fase</i>. . La definició recull termes amb els quals el definit manté una relació d'associació (causa / conseqüència, instrument que s'utilitza per a una acció, lloc on és, etc.).² 	<p>aljub <i>n m</i> Cisterna ampla [...] revestida per dintre de pedra i coberta de volta [...]. [DESCRIPTOR DE TIPUS]</p> <p>absorbidor <i>n m</i> Part d'un captador solar que rep la radiació solar, la converteix en calor [...]. [DESCRIPTOR DE PART]</p> <p>pujada del bastó <i>n m</i> Fase segona d'un swing, corresponent al moviment d'endarrerir i pujar el bastó [...]. [DESCRIPTOR DE FASE]</p> <p>aliàsing <i>n m</i> Distorsió del senyal que es produeix pel mostratge a una freqüència inferior a freqüència de Nyquist. [ASSOCIACIÓ]</p>
<p>(3) Evita la circularitat:</p> <ul style="list-style-type: none"> . No fa sortir el terme <i>a</i> en la definició del terme <i>b</i> i el terme <i>b</i> en la del terme <i>a</i> (tampoc la definició de <i>a</i> en la de <i>b</i>, la de <i>b</i> en <i>c</i>, i la de <i>c</i> en <i>a</i>). 	<p>*línia davantera <i>n f</i> Línia de jugadors formada pels davanter.</p> <p>*davanter davantera <i>n m, f</i> Cadascun dels jugadors que formen la línia davantera.</p>
<p>(4) Evitar la redundància:</p> <ul style="list-style-type: none"> . No fa constar els trets que són del descriptor, perquè resulta innecessari i pot generar confusió. 	<p>àrbitre àrbitra <i>n m, f</i> HANDBOL Cadascun dels dos responsables de dirigir un partit i interpretar les regles del joc [...].</p> <p>*àrbitre central àrbitra central <i>n m, f</i> HANDBOL Àrbitre situat darrere l'equip que fa el servei central, que s'encarrega de dirigir el partit i interpretar les regles del joc.</p>

¹ Amb relació a les altres qüestions, vegeu els criteris *GENERAL Citació dels termes a què es fa referència*, *GENERAL Redacció inequívoca* i *GENERAL Ordenació de la informació*.

² En tipus, parts i fases, és molt útil posar una nota en el terme general que permeti recuperar els termes relacionats: a *cisterna*, "Són tipus de cisternes els aljubs..."; a *captador solar*, "Són parts d'un captador solar els absorbidors...", etc.